

ا ر ب ع ی ن

نام درس: اربعین

موضوع: مناسبت ها

مخاطبین: دوره ابتدایی

هدف کلی: آشنایی با برخی از ویژگی‌های اربعین و اربعین شناسی از برکت کلمه اربعین

اهداف جزئی: آشنایی با:

۱. ماه صفر
۲. نشانه مومن
۳. اربعین شناسی
۴. امام حسین (ع)
۵. حکایتی از امام حسین (ع)
۶. چند اخلاق از امام حسین (ع)
۷. هدف رفتاری: انتظار می‌رود مخاطبان با شناخت ماه صفر در اربعین، رفتاری مناسب داشته باشند.

روش‌های مناسب تدریس: توضیحی فعال: (پرسش و پاسخ، بازی با حروف و کلمات، کارت‌های تصویری، شعر، داستان و...)

رسانه‌های آموزشی: تابلو وایت برد، کارت و ...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلام! آفرین به این همه شور و اشتیاق آفرین، صد آفرین آماده‌اید از اربعین^۱ امام حسین (ع) صحبت کنیم. بله! باز هم آفرین. به این اشعاری که در باره امام حسین (ع) و کربلاء خوانده می‌شود، توجه کنید.^۲

	<p>بوی کربلاء</p> 	
<p>قد تموم دونه های بارون</p>	<p>غریت و غم می باره از آسمون</p>	
<p>دسته دسته فرشته برای ماتم می یاد</p>	<p>تو کوچه ها بوی کربلاء می یاد</p>	
<p>امام حسین و از خودش می دونه</p>	<p>هرکی می بینی یا حسین می خونه</p>	
<p>هرچی بگی امام حسین نجیبه</p>	<p>نام حسین هنوز چقد غریبه</p>	

خوب ما در چه ماهی هستیم؟ ماه صفر؟ آفرین.^۳
 صفر چند تا حرف دارد؟ ۳ حرف
 ۳ حرف را می نویسیم: **ص ف ر**
 اربعین چند تا حرف دارد؟ ۶ حرف
 ۶ حرف را می نویسیم: **ا ر ب ع ی ن**^۴

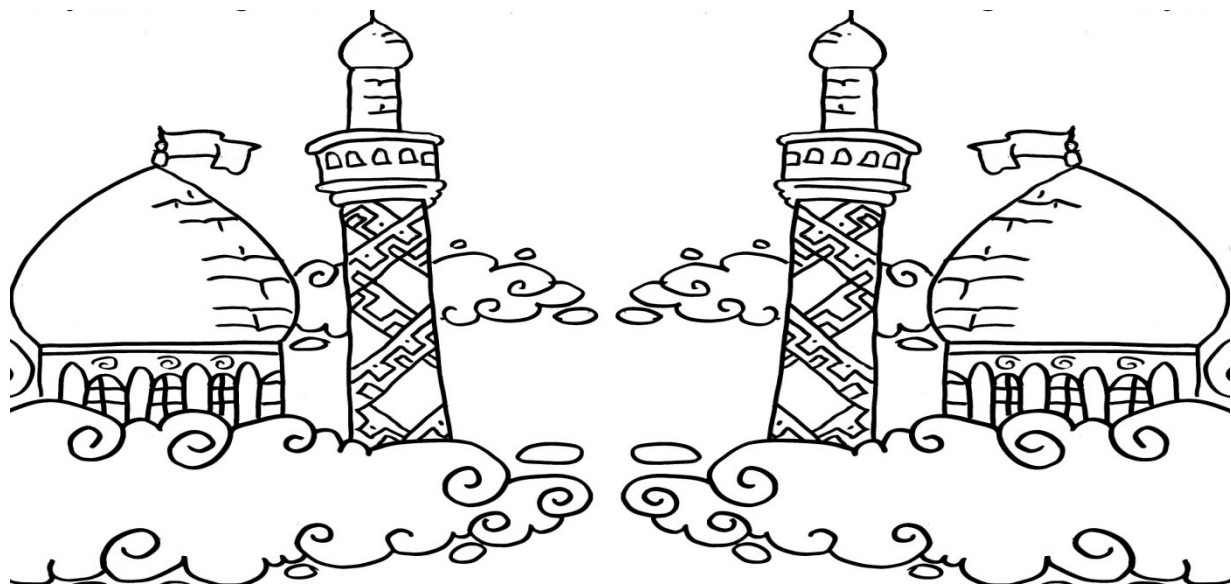
ا ر ب ع ی ن

۱. روز بیستم ماه صفر، روز اربعین و به قول شیخین - شیخ مفید و شیخ طوسی ره- بازگشت اهل حرم امام حسین علیه السلام از شام به مدینه، و روز ورود اولین زائر آن حضرت جابرین عبدالله انصاری به کربلا، جهت زیارت امام حسین علیه السلام است. زیارت آن حضرت در این روز مستحب و به فرموده امام حسن عسکری علیه السلام از نشانه های مؤمن است. قال العسکری علیه السلام: "علامات المؤمنین خمس: صلاة الاحدی و الخمسین و زیارة الاربعین و التسخم فی الیمین و تعفیر الجبین و الجهر ببسم الله الرحمن الرحیم." (مصباح المتهدد، شیخ طوسی، ص ۷۳۰) حضرت امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند: علامت مؤمن ۵ چیز است: ۱- ۱ رکعت نماز. ۲- زیارت اربعین. ۳- انگشتری در دست راست. ۴- جبین را در سجده بر خاک گذاشتن. ۵- بلند گفتن "بسم الله الرحمن الرحیم" در نماز.

۲. اشعاری از کربلاء امام حسین علیه السلام قرانت می‌شود. اگر با صدا و صوت زیبا باشد بهتر است

۳. دومین ماه قمری بعد محرم، ماه صفر است.

۴. مرتبی با خط درشت و زیبا می‌نویسد.

حالا با این حرف‌ها (ا ر ب ع ی ن) می‌خواهیم در يك مسابقه شرکت کنیم. ° خُب! آماده اید؟

۱. ا پیامبر (ص) ۳سال مردم را دعوت به چه می‌کرد؟
 ۲. ر به کسی که راه را به دیگران نشان دهد، چه می‌گویند؟
 ۳. ب لقب «محمد امین» برای پیامبر (ص) قبل از چه زمانی بود؟
 ۴. ع کدام امام ۳۰سال از پیامبر (ص) کوچک‌تر و ۳۰سال بعد از وی رهبر بود؟
 ۵. ی کدام سوره در قرآن به قلب قرآن معروف است و ۳۶مین سوره قرآن است؟
 ۶. ن کدام پیامبر خدا در قرآن، داستان دریایی عجیب او به طور کامل آمده است؟^۶
- حالا بگویند: چه افرادی از شما اول نامشان با حرف‌های (ا ر ب ع ی ن) آمده است؟^۷

۵. توجه: پاسخ‌ها به ترتیب با حروف کلمه: «اربعین» با این حرف‌ها (ا ر ب ع ی ن) آغاز می‌شود. مریی پاسخ‌ها را باحروف پراکنده باکارت نمایش می‌دهد تا پاسخ‌ها را بگویند، مانند: اسلام (س ل ا م ا)، راهنما (ر م ا ه ن ا)، بعثت (ب ت ث ع)، علی (ل ی ع) و حضرت موسی، خضر، یونس و نوح (و ح ن) علیهم السّلام ۴پیامبریند که در قرآن، داستان سفر دریایی دارند.

۶ غیر از حضرت موسی، خضر و یونس علیهم السّلام.

۷. مریی افرادی را که اول اسمشان با حرف‌های (ا ر ب ع ی ن) آمده، برای تنوع بپرسد و آن‌ها را در گروه معرفی و تشویق کند.

الف در اول کلمه (ا ر ب ع ی ن) است، حالا کلمه ایی بگویند که نام مکانی است و آخرش الف باشد؟^۸

ک ر ب ل ا

۱. چه کسی راه کاروان امام حسین (ع) را بست و اولین شهید کربلا شد. (ح ر)
۲. نام پدر نماینده امام حسین (ع) در کوفه چه بود. (ع ق ی ل)
۳. کدام شهر عراق مرکز حکومتی حضرت امام علی (ع) بود؟ (ک و ف ه)
۴. ب کدام شعر محتشم آغازش با سومین حرف کلمه (ا ر ب ع ی ن) شروع شده است.^۹
۵. ا کدام شهیدان کربلا، سر از بدنشان جدا نشد؟^{۱۰} (علی اصغر امام حسین علیه السلام)

۸. پاسخها با توجه به حروف کلمه: «کربلا» با این حرفها (ک ر ب ل ا) باشد. مربی با الف آخر کلمه (ک ر ب ل ا) خلأ فانه سوال کند. پاسخها را با حروف پراکنده با کارت نمایش دهد تا پاسخها را بگویند، مانند: کوفه و ...

۹. محتشم کاشانی (شاعر اوایل عهد صفوی). تمام کلمه های هر بیت آن با سومین حرف کلمه (ا ر ب ع ی ن) شروع شده است. باز این چه شورش است که در خلق عالم است؟ باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است؟ باز این چه رستخیز عظیم است کز زمین؟ بی نفع صور خاسته تا عرش اعظم است؟

۱۰. ۱. (ع ل ی ا ص غ ر) امام حسین (ع) او را دفن کرد تا سرش، از بدن جدا نشود. ۲. (خ ر) اقوام و فامیلش مانع شدند تا سر آن شهید، از بدنش جدا شود. مخاطب با نگاه به تصویرهای در کارت، نام آن طفل شهید و کوچک را بگویند.

حضرت علی اصغر امام حسین علیه السلام

خالی است جای کوچکش	کودکی که پر کشید و رفت
تشنه‌ی صدای کوچکش	خاک کربلا همیشه ماند
چشم آشنای کوچکش	داشت غربتی همیشگی
مانده ردپای کوچکش	توی ذهن کربلا هنوز
مثل دست‌های کوچکش	حرف‌های او بزرگ بود
قلب با خدای کوچکش ^{۱۱}	ناخدای قلب‌های ماست

حالا بگوئید: چه افرادی از یاران شهید امام حسین (ع) در کربلا اول نامشان با حرف‌های (ک ر ب ل ا) است؟^{۱۲}

۱۱. برگرفته از کتاب بهار ماندنی / سروده یحیی علوی فرد

۱۲. مرئی افراد شهیدی را که اول اسمشان با حرف‌های (ک ر ب ل ا) آمده، برای معرفی در گروه بپرسد و توضیح دهد. «ایها الناس ان رسول الله (ص) قال: من رأى سلطاناً جائراً مستحلاً لحرم الله ناكثاً لعهد الله مخالفاً لسنة رسول الله (ص) يعمل في عباد الله بالاثم والعدوان فلم يغير عليه ففعل و لا قول كان حقاً على الله ان يدخله مدخله» بحار الأنوار، علامه مجلسی ج ۴۴، ص ۳۸۱. مقابله با انحرافات؛ دستور العمل اسلام. این‌که در مقابله‌ی با حرکت انحرافی فوق‌العاده خطرناک آن روز، امام حسین (ع) می‌ایستد، این می‌شود یک درس، که خود آن بزرگوار هم همین را تکرار کردند؛ یعنی کار خودشان را به دستور اسلام مستند کردند: «ان رسول الله قال: من رأى سلطاناً جائراً مستحلاً لحرمات الله ناكثاً لعهد الله مخالفاً لسنة رسول الله يعمل في عباد الله بالاثم والعدوان فلم يغير عليه ففعل و لا قول كان حقاً على الله ان يدخله مدخله»؛ حضرت این را بیان کردند. یعنی من وظیفه‌ام ایناست، کاری که دارم انجام میدهم، بایستی ابراز مخالفت کنم، باید در جاده‌ی مخالفت و ایستادگی قدم بگذارم، سرنوشت هرچه شد، بشود؛ اگر سرنوشت پیروزی بود، چه بهتر؛ اگر شهادت بود، باز هم چه بهتر. یعنی اینجوری امام حسین (علیه السلام) حرکت کردند. ۱۳۹۰/۰۴/۱۳ بیانات در دیدار فرماندهان سپاه پاسداران حضرت امام حسین (ع). حدیث: از بحار الأنوار، علامه مجلسی ج ۴۴ ص ۳۸۱؛ تاریخ طبری، محمد بن جریر طبری ج ۴ ص ۳۰۴ نحوه؛ الكامل فی التاریخ، ابن اثیر ج ۴ ص ۴۸ نحوه؛ مقتل ابی‌مخنف، ص ۸۵ نحوه. من الأُسَينِ بن علي إلى سليمان بن صرد و المُسيب بن نجبة و رفاعه بن شداد و عبد الله بن والي و جماعة المؤمنين أما بعد فقد علمتم أن رسول الله ص قد قال في حياته من رأى سلطاناً جائراً مستحلاً لحرم الله ناكثاً لعهد الله مخالفاً لسنة رسول الله يعمل في عباد الله بالاثم والعدوان ثم لم يغير بقول ولا فعل كان حقاً على الله أن يدخله مدخله. ترجمه: [نامه امام حسین (ع) به کوفیان پس از نزول در سرزمین کربلا] بسم الله الرحمن الرحيم از حسین بن علی به سلیمان بن صرد، مسیب بن نجبه، رفاعه بن شداد، عبد الله بن وائل و گروهی از مؤمنین. اما بعد؛ برآستی می‌دانید که پیامبر (ص) در زمان زندگی خود فرمود: کسی که حاکم ستمکاری را که حرام خدا را حلال بداند، عهد و پیمان خدا را بشکند، مخالف سنت رسول خدا باشد، در میان مردم با گناه و عدوان رفتار نماید، ببیند اما گفتار و رفتار خود را تغییر ندهد خدا حق دارد که وی را هم در جایگاهی نظیر جایگاه او داخل کند.

« سینه زنی قشنگه »

« سینه زنی قشنگه »

بابام رو پیشونیم بست	دیشب یه سرپند سبز
آقای من حسین است	که روش نوشته بودند
به مجلس روضه برد	بابام منو با خودش
با ذکر زیر لب خورد	خرما که دادن بهش
گریه می کردن همه	تو روضه خوندن دیدم
با صدای زمزمه	حسین حسین می گفتن
تا بزیم به سینه	بلندشدیم وایسادییم
ولی خیلی غمگینه	سینه زنی قشنگه
غذای نذری دادن	وقتی تموم شد عزا
همه ، غذا رو خوردن	از بس که خوشمزه بود
همش دارم می خونم	از اون موقع تا حالا
آقای مهربونم	حسین حسین حسین جان

روضه خوانی

يك بار ديگر روزه خوانی	در خانه ما بود ديشب
هم روزه و هم ميهمانی	البته اين را هم بگويم
هر گوشه اش يك ديس خرما	در هر اتاقی سفره ای بود
با چند تا بشقاب حلوا	نان و پنير و سبزی و آش
من هيچ چیزی کم نديدم	وقتی که مادر سفره را چيد
هم عكس داداش شهيدم	هم شمع و قرآن بود در آن
بابا ميان ميهمان ها	خرما و حلوا پخش می کرد
می ريختم در استکان ها	من نیز گاهی چای و شربت
يا رب! به حق صاحب دين	برخاست از يك سو صدایی:
ما يك صدا گفتيم: آمين!	پيروز کن اسلام ما را
از گريه هامان شد معطر	ديشب تمام خانه ما
من داشتم يك حال ديگر	هم مرد و هم زن گريه کردند
شد خانه سرشار از محبت	وقتی که آقا روزه را خواند
احوالپرسی بود و صحبت	ديگر تمام خانه گرم از

« کاروان کربلا »^{۱۳}

روی دل با کاروان کربلا دارد حسین (ع)	شیعیان دیگر هوای نینوا دارد حسین (ع)
با کدامین سر کند، مشکل دو تا دارد حسین (ع)	دشمنانش بی امان و دوستانش بی وفا